

INEGALITĂȚILE TERITORIALE ÎN TIMPUL CRIZELOR MULTIPLE. CAZUL ROMÂNIEI

**Daniela ANTONESCU, doctor în economie,
Institutul de Economie Națională, Academia Română**

E-mail: danielaantonescu25@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3785-9022>

**Ioana Cristina FLORESCU, doctor în economie,
Institutul de Economie Națională, Academia Română**

E-mail: ioanaflorescu2001@yahoo.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2582-4140>

DOI: <https://doi.org/10.36004/nier.cdr.18.2024.09>

***Abstract.** Analyses of territorial inequalities follow the examination of the differences in specific and general characteristics that regional economies share. Most attention is paid to their relative income and to the way in which they change over the course of time: if inequalities get smaller, convergence or catch-up occurs, and if they get wider, divergence is said to occur. This entry outlines the steps involved in examining regional inequalities and their evolution in times of multiple crises, starting with the definition of suitable territorial entities, the identification of indicators of income and the definition of ways of measuring inequality. The methods are used to outline the degree of regional inequality in Romania and the evolution of disparities in the period 2019-2023. The empirical evidence indicates that regional economies can diverge or converge depending on the relative weight of equalising and unequalising forces. Although attention is concentrated on the geography of the creation of income, it is important to note that this geography is modified by a range of redistribution mechanisms.*

Keywords: regional inequalities, sanitary crisis, convergence

JEL: R1, R11, R12, R28

UDC: 332(498)

Introducere. Odată cu integrarea sa în structurile Uniunii Europene, România a urmat calea unei noi abordări a problemelor economice și sociale din perspectivă regională. Astfel, s-au construit structurile necesare implementării unei politici teritoriale, care să vizeze reducerea inegalităților identificate între cele opt regiuni de dezvoltare, înființate imediat după aderare. Au urmat procedurile de creare ale structurilor teritoriale, de înființare a unor instituții care să fie responsabile cu gestiunea procesului de dezvoltare durabilă la nivel teritorial.

La aproape un an de la integrare, România și celelalte națiuni ale Uniunii Europene s-au confruntat cu prima criză economico-financiară majoră, în calitate state membre ale unei mari comunități. Analiza efectelor crizei financiare asupra disparităților teritoriale în România, la nivelul regiunilor de dezvoltare, a fost deosebit de utilă în contextul implementării diferitelor măsuri și acțiuni politice,

inclusiv al finanțării de proiecte locale și regionale prin Programul Operațional Regional. Cunoașterea dimensiunii și dinamicii inegalităților teritoriale are, de asemenea, o importanță practică deosebită pentru trasarea unor politici, care să susțină coeziunea economică, socială și teritorială.

După cele două perioade de programare, în care România a beneficiat de susținere prin Fondul European de Dezvoltare Regională (2007-2013 și 2014-2020), la începutul lunii martie a anului 2020, începe să se manifeste o altă criză mai specială și cu multiple variabile necunoscute și complexe: criza sanitară.

În contextul intensificării unor preocupări importante pentru evoluția inegalităților teritoriale, prezentul articol are în vedere reliefa unei imagini cuprinzătoare asupra nivelului și dinamicii inegalităților teritoriale în România, în timpul celor două crize: financiară și sanitară.

Literatura de specialitate. Abordarea problematicii inegalităților teritoriale reprezintă un subiect interesant și deschis tuturor factorilor implicați (mediul academic, universități, factorul politic, teoreticieni și practicieni etc.). Obiectivele urmărite prin aceste studii sunt diverse și impactează imaginea concretă a modului în care se dezvoltă o anumită zonă sau alta. De asemenea, sunt utile și la fundamentarea unor decizii și politici relevante care să țintească o anumită problemă sau să diminueze o dificultate în atingerea unui nivel durabil de dezvoltare.

Încă de la înființarea sa¹, la nivelul Uniunii Europene a existat o dezbatere largă despre direcția, implementarea și viitorul politicii de coeziune. În acest sens, un raport al OCDE (2009) a subliniat importanța inegalităților teritoriale și susținerea regiunilor mai puțin dezvoltate prin politici comunitare adecvate. De asemenea, un alt raport al Băncii Mondiale (2009) a accentuat rolul vital al politicilor de dezvoltare spațială, în timp ce un raport al UE argumentează în favoarea utilizării unei „abordări a dezvoltării bazată pe loc/teritoriu”.

Politica de coeziune și dezvoltare regională este implementată la diferite niveluri de guvernare, prin urmare, intervențiile privind dezvoltarea trebuie să țină seama de specificul teritorial (Antonescu, 2003). Politica regională pune un accent foarte mare pe aspectele spațiale și pe modul lor de gestionare (Jula & Jula, 1998). În contextul acestei politici, unele regiuni primesc o finanțare mai generoasă în funcție de anumite criterii/indicatori de dezvoltare.

În anul 2020, un studiu elaborat de Royuela & López-Bazo (2020) subliniază importanța politicii de coeziune, prin modul în care aceasta influențează semnificativ condițiile socio-economice ale unei populații locale/regionale. Doran & Jordan (2013) au avertizat că există o tendință de creștere în timp disparităților regionale. Astfel, pe măsură ce convergența națională crește, acest lucru ar putea conduce la o trecere cu vederea a diferențelor regionale. În acest context, este necesară o susținere a regiunilor nu numai prin politici ale UE, ci și prin politici regionale naționale.

La începutul anilor 2000, De Rynck & McAalevey (2001) critică principalul criteriu de alocare a fondurilor structurale - PIB per capita - deoarece consideră foarte complicată capacitatea de a direcționa financiar resursele financiare din aceste

---

¹ În anul 1957, prin Tratatul de la Roma, se formează Comunitatea Economică Europeană (CEE), marcându-se începutul noii ere a celei mai strânse cooperări întâlnite până atunci în Europa.

fonduri spre regiunile aflate în dificultate. În legătură cu rezultatele relativ diferite ale cercetărilor anterioare privind impactul finanțărilor prin fonduri structurale (Bachtler & Gorzelak, 2007), s-a acordat atenție intervențiilor care să asigure o utilizare mult mai eficientă a resurselor investite (Bachtler și colab., 2017).

Actuala politică de coeziune s-a adaptat nevoilor și circumstanțelor reale existente în teritoriu (McCann & Ortega-Argilés, 2021), a învățat din greșelile anterioare (Rodriguez-Pose & Novak, 2013), devenind o politică care merge pe principiul „Do It All” (Scotti și colab., 2022). Mai mult, actuala politică de coeziune face față unui compromis între convergența pe termen lung și performanțele economice pe termen scurt (Jestl & Römisch, 2020). În ciuda unor schimbări fundamentale, anumite elemente de bază au rămas relativ stabile și ușor de previzionat. De exemplu, criteriile fundamentale de alocare a resurselor din fondurile europene pentru statele membre au rămas aceleași. Aceste criterii sunt: „numărul populației eligibile, prosperitatea regională, prosperitatea națională și severitatea problemelor structurale, în special cele legate de șomaj” (Consiliul European, 1999).

La început, când UE era formată din 15 state membre, care nu erau atât de diferite, cheltuielile pentru politica agricolă depășeau semnificativ cheltuielile pentru coeziune, țările mediteraneene fiind principalii beneficiari ai fondurilor structurale (Comisia Europeană, 2009). Aceste condiții s-au schimbat după extinderea UE, țările nou venite având probleme diferite, priorități diferite, diferite valori și, prin urmare, sunt necesare noi metode de rezolvare a problemelor. La aceste probleme, s-a mai adăugat și ieșirea Marii Britanii din comunitatea europeană.

În ceea ce privește efectele crizelor care s-au manifestat în cadrul perioadelor de programare amintite, ele au avut nevoie de abordări diferite și de alocări potrivit efectelor lor. Mai mult, acestea s-au manifestat, în special, printr-o distribuție inegală a efectelor la nivel regional, în funcție de structurile economice și sociale specifice, de gradul de specializare regională și de alți factori locali.

Impactul crizelor asupra inegalităților teritoriale s-a adăugat problemelor regionale deja existente, accentuându-le și chiar agravându-le. Totuși, în unele situații s-a constatat că, în condiții de criză, unele regiuni se adaptează mai rapid și se recuperează cu o viteză mai mare decât altele, fapt ce conduce la întrebarea: care sunt motivele și suportul acestor teritorii în lupta lor cu diferite crize și cum aceste fenomene afectează nivelul inegalităților dintre ele.

Metodologia cercetării. Inegalitățile teritoriale reprezintă unul dintre subiectele majore în analizele și cercetările regionale, fiind abordate, de regulă, cu ajutorul unor indici care exprimă diferențele de structură teritorială și variația lor în timp.

Metodele standard utilizate în articol urmăresc analiza simplă a inegalităților teritoriale redate cu ajutorul statisticii descriptive (abaterea standard, media, coeficientul de variație, coeficientul Gini, dinamici de timp și spațiu etc.). Datele statistice sunt obținute de la Eurostat și Institutul Național de Statistică, și fac referire la acele perioade de manifestare a celor două crize (financiară și sanitară). Principalul indicator analizat este PIB per locuitor (PPC). Acest indicator reprezintă baza încadrării într-o anumită categorie teritorială și criteriul de bază al alocării fondurilor

structurale. În Tabelul 1. prezentăm evoluția criteriilor de alocare maximă pentru finanțarea proiectelor regionale din fonduri europene.

Tabelul 1. Alocarea financiară maximă pentru dezvoltarea regional

Regiunea/perioada	2007-2013	2013-2020	2021-2027
Cele mai puțin dezvoltate (PIB/loc. < 75% din media UE)	75–85%	80–85%	85%
Regiuni în tranziție (75% din media UE < PIB/loc. < 100% din media UE)	-	60%	60%
Cele mai dezvoltate (PIB/loc. > 100% din media UE)	50%	50%	40%

Notă: PIB per locuitor se măsoară în PPC (Paritatea Puterii de Cumpărare).

Sursa: Comisia Europeană

În România, după integrarea în UE, s-au constituit cele opt regiuni de dezvoltare, care reprezintă baza implementării politicii regionale. Aceste regiuni cuprind teritoriile mai multor județe, constituite în baza unor convenții încheiate între reprezentanții consiliilor județene. În același timp, regiunile reprezintă cadrul de elaborare, implementare și evaluare a politicilor de dezvoltare regională, precum și de culegere a datelor statistice specifice, în conformitate cu reglementările Eurostat pentru nivelul doi de clasificare teritorială NUTS 2. Regiunile de dezvoltare sunt:

- *Regiunea de dezvoltare Nord-Est* are în componență următoarele județe: Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui;
- *Regiunea de dezvoltare Sud-Est* are în componență următoarele județe: Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea și Vrancea;
- *Regiunea de dezvoltare Sud – Muntenia* are în componență următoarele județe: Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman;
- *Regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia* are în componență următoarele județe: Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea;
- *Regiunea de dezvoltare Vest* are în componență următoarele județe: Arad, Caras-Severin, Hunedoara și Timiș;
- *Regiunea de dezvoltare Nord-Vest* are în componență următoarele județe: Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu-Mare și Sălaj;
- *Regiunea de dezvoltare Centru* are în componență următoarele județe: Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu;
- *Regiunea de dezvoltare București – Ilfov* are în componență municipiul București și județul Ilfov.

Structurile instituționale la nivel regional sunt Consiliul pentru Dezvoltare Regională (CoDR), cu rol decizional și Agențiile pentru Dezvoltare Regională (ADR-uri în număr de opt), cu rol executiv. De asemenea, la nivel național se regăsesc Consiliul Național pentru Dezvoltare Regională (CNDR), cu rol decizional și Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, cu rol executiv.

Rezultate principale. Identificarea disparităților regionale prin prisma performanțelor economice s-a realizat prin aplicarea metodei statisticii descriptive asupra PIB/locuitor (PPC), în două perioade de timp, pentru a identifica care dintre cele două crize au afectat mai puternic nivelul inegalităților teritoriale.

Perioada 1997-2009. Evoluția varianței PIB/locuitor la nivel regional a înregistrat diferențe de la un minim de 4.875 euro/locuitor (anul 1997) la un maxim de 12.300 euro/locuitor (Antonescu, 2013). Determinarea valorii maxime/minime a PIB/locuitor (PPC) relevă o creștere a discrepanțelor la nivel regional de la 2:1 (anul 2000) la 4:1 (anul 2008). Evoluția valorii coeficientului de variație a fost una de creștere de la 21,3% la 54,1%; în ceea ce privește ultimul an de analiză, anul 2009, se constată o scădere a variației de la 54% la 52,7%.

În ceea ce privește evoluția celorlalți termeni ai varianței – valoarea minimă/maximă, variabilitatea și amplitudinea – aceștia urmează o tendință de creștere, ceea ce confirmă accentuarea inegalităților regionale în România în ceea ce privește nivelul performanțelor economice exprimate prin PIB/locuitor. Astfel, valoarea minimă a scăzut de la 3.600 euro/locuitor (1997) la 3.400. euro/locuitor (2009), în timp ce valoarea maximă a crescut de la 7.100 euro/locuitor la 13.100 euro/locuitor, valoarea coeficientului de variație înregistrând, în aceeași perioadă, o scădere de 0,24%. Ritmul anual de creștere a valorii maxime este superior valorii minime, ceea ce ne determină să afirmăm că există o tendință de accentuare a divergențelor în nivelul de performanță economică regională.

Din Tabelul 2. se constată, imediat după criza din anul 2008, că valoarea minimă a scăzut de la 7.200 euro/loc. la 3 400 euro/loc. (-52,8%) în timp ce valoarea maximă a scăzut de la 28.300 euro/loc la 13.000 euro/loc (-54%).

Tabelul 2. Indicatorii variației – PIB/locuitor (euro) – în perioada 1997-2009

	Min	Max	Variabilitate	Media	Dev. standard	Coefficient de variație (%)	Amplitudinea variației (%)
1997	3600	7100	3500	4875	1038.9	21.3	71.79
1998	3300	7900	4600	4675	1396.7	29.9	98.4
1999	3400	8700	5300	4887.5	1652.2	33.8	108.44
2000	3400	10700	7300	5175	2303.9	44.5	141.06
2001	4000	11200	7200	5737.5	2291.6	39.9	125.49
2002	4400	12100	7700	6275	2476	39.5	122.71
2003	4700	13000	8300	6787.5	2650.8	39.1	122.28
2004	5100	14800	9700	7737.5	3027.9	39.1	125.36
2005	5200	17300	12100	8250	3817.6	46.3	146.67
2006	5800	19800	14000	9537.5	4379.8	45.9	146.79
2007	6600	23000	16400	10887.5	5167.6	47.5	150.63
2008	7200	28300	21100	12300	6657.3	54.1	171.54
2009	3400	13000	9600	5750	3029.4	52.7	166.96

Sursa: Prelucrare date Eurostat

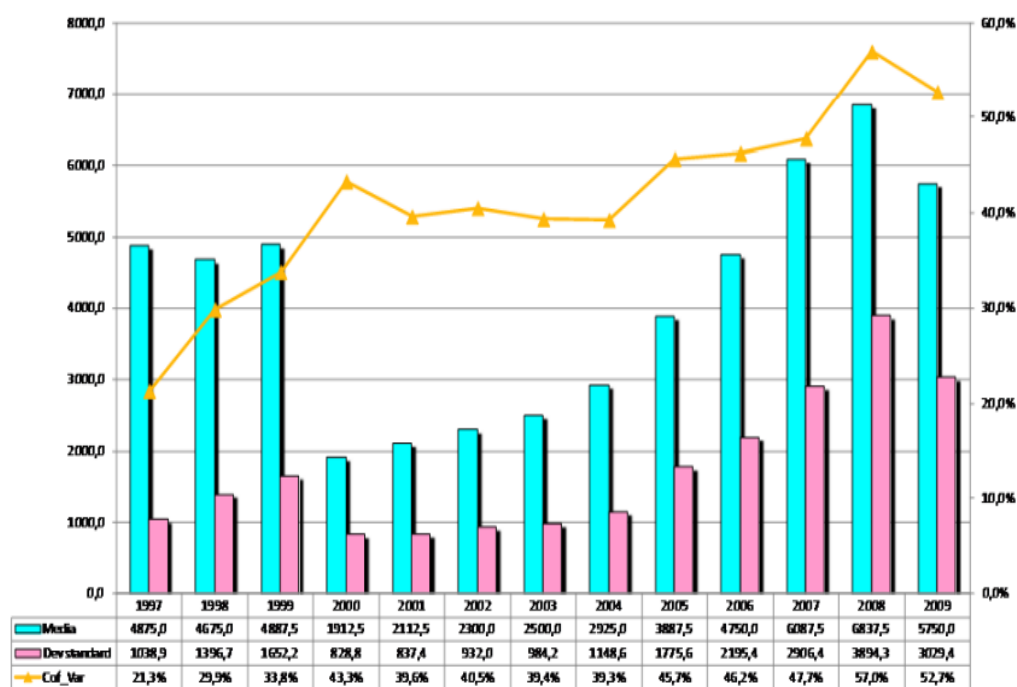

Figura 1. Evoluția PIB per capita la nivel teritorial – valorile maxime, minime și medii, în perioada 1997-2009

Sursa: Prelucrare date Eurostat

Efectele crizei financiare s-au manifestat nu în anul 2008, ci în anul următor. Din analize, se poate constata că atât valorile maxime și minime, cât și cele medii au înregistrat scăderi importante (-54%, -53,25% și -52,78%) (Figura 2).

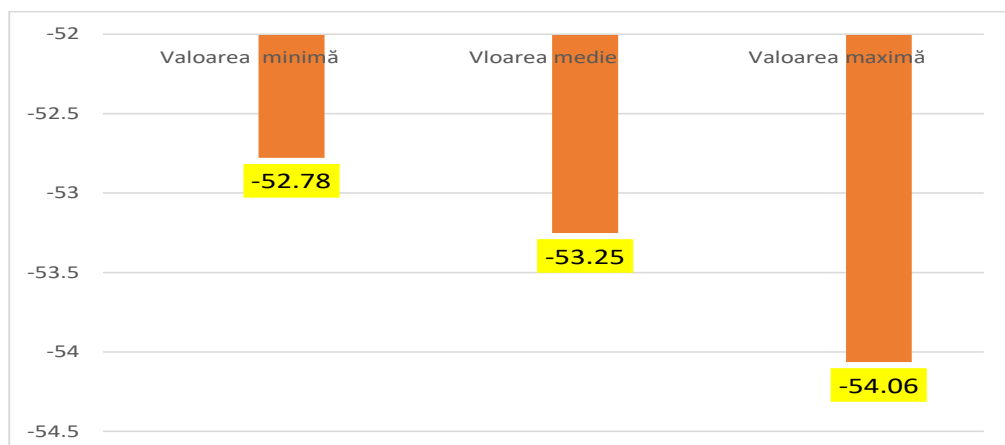

Figura 2. Evoluția valorilor medii, minime și maxime în timpul crizei financiare (2009)
Sursa: Prelucrare date Eurostat

Perioada 2010-2021. Începând cu anul 2010, se constată o creștere continuă a valorii medii PIB per locuitor, de 13.025 euro/loc. la 24.450 euro/loc (+87,7%). Valoarea maximă a crescut de la 29.600 euro/loc la 53.900 euro/loc (+82%). Valoarea minimă a crescut mai puternic decât cea maximă, cu o dinamică de +105,2%.

În timpul crizei sanitare, 2020, valorile PIB per locuitor au înregistrat scăderi la media seriei de timp și la valorile maxime. Astfel, valoarea maximă a indicatorului a scăzut cu -16,5% și valoarea medie cu -0.11%. În același timp, valoarea minimă a crescut cu 2,88% (Figura 3 și Figura 4).

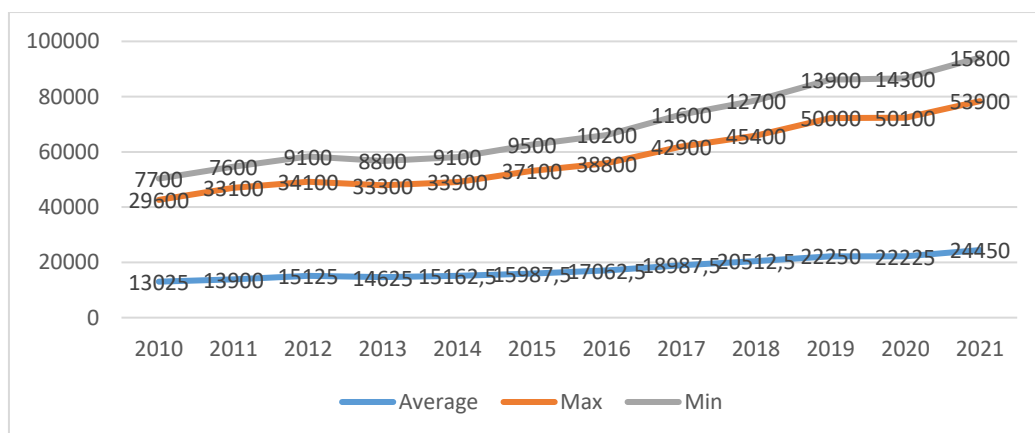

Figura 3. Evoluția PIB per locuitor la nivel teritorial – valorile maxime, minime și medii
Sursa: Prelucrare date Eurostat

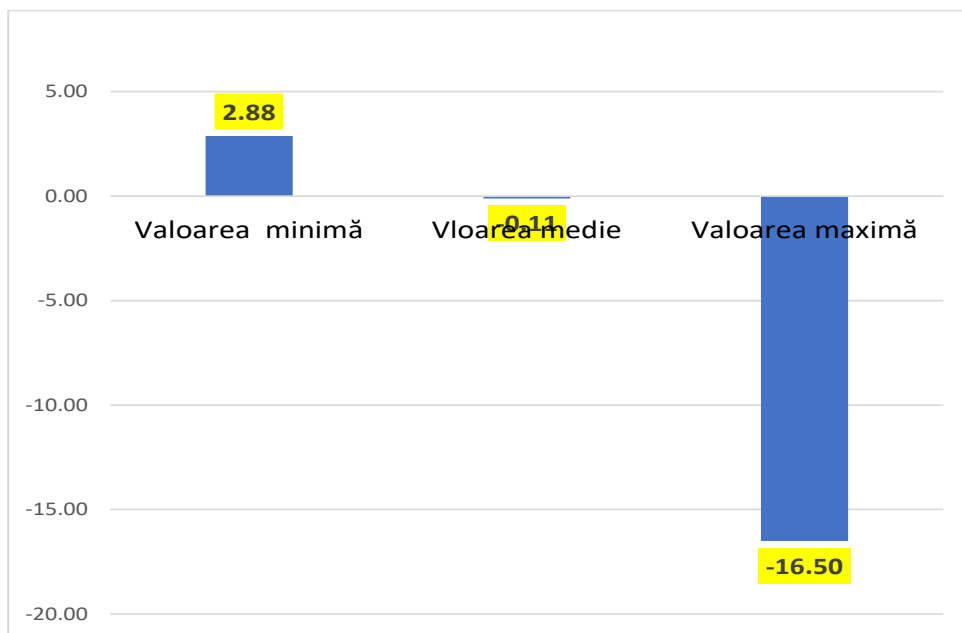

Figura 4. Evoluția valorilor medii, minime și maxime în timpul crizei sanitare (2020)
Sursa: Prelucrare date Eurostat

Discuții și concluzii. În perioada crizei financiare (2008-2009), diferența din valoarea maximă și cea minimă a fost de -1,29 p. p., în timp ce în timpul crizei sanitare (2020), această diferență de fost de -19,38 p. p (Figura 5). Se poate observa că efectele crizei sanitare au fost mai puternice comparativ cu cele ale crizei financiare-globale, diferențele între valorile maxime și minime fiind foarte mari. Accentuarea diferenței între cele două valori conduce la ideea că nivelul inegalităților teritoriale a crescut simțitor în timpul perioadei pandemice.

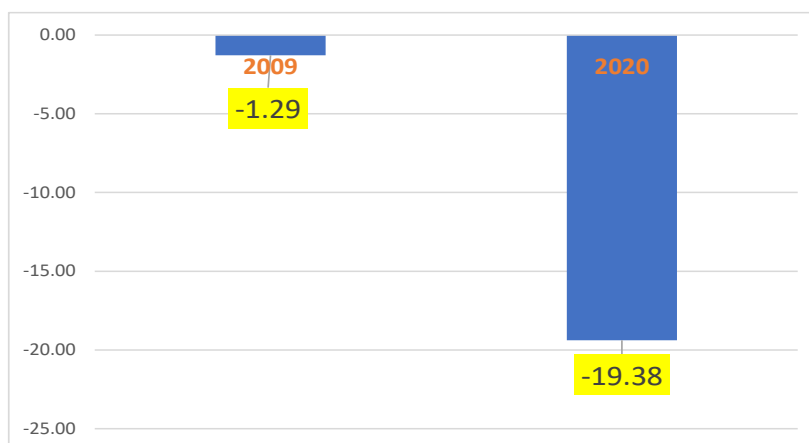

Figura 5. Diferența între valorile maxime și minime în timpul celor două crize (puncte procentuale)

Sursa: Prelucrări proprii

Procesul de creștere a inegalităților la nivelul regiunilor de dezvoltare în timpul crizei sanitare a fost accentuat de suprapunerea impactului acesteia de restricțiile

impuse de pandemie, care au presupus costuri importante pentru economiile celor opt regiuni de dezvoltare.

În scopul susținerii dezvoltării la nivel regional și reducerii inegalităților teritoriale, au fost lansate o serie de instrumente de redresare și reziliență. Acestea au însoțit pe timpul crizei sanitare Programele Operaționale Regionale (2014-2020 și 2021-2027). Cu toate acestea, fondurile UE destinate coeziunii și redresării sunt cheltuite destul de lent, ceea ce duce la rată scăzută de absorbție.

Referitor la finanțarea din fonduri europene, în actuala perioadă de programare, 2021-2027, România beneficiază de fonduri europene destinate coeziunii și redresării în valoare de 79,9 miliarde de euro, defalcate astfel: 46,4 miliarde de euro din Bugetul multianual 2021-2027 și 33,5 miliarde de euro din Pachetul de relansare economică (dintre care 16,8 miliarde de euro sub formă de granturi și 16,7 miliarde de euro împrumuturi).

Propunerile de arhitectură pentru Programele Operaționale 2021-2027 sunt prezentate în continuare.

1. Programul Operațional Regional (POR) 2021-2027 este unul dintre programele prin care România accesează fondurile europene structurale și de investiții provenite din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), în perioada actuală de programare.
2. Programul Operațional Tranziție Justă (POTJ)
3. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)
4. Programul Operațional Transport (POT)
5. Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)
6. Programul Operațional Sănătate (POS)
7. Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO)
8. Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)
9. Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT).

Dezvoltarea regională este finanțată, cu precădere din POR. Alături de POR, mai regăsim Planul Național de Redresare și Reziliență (tabel 3), instrument financiar sub forma unor împrumuturi și grant-uri disponibile pentru sprijinirea reformelor și investițiilor la nivel național și teritorial. Au ca scop diminuarea impactului economic și social al pandemiei sanitare și consolidarea economiilor regionale mai durabile, mai reziliente și mai bine pregătite pentru provocările și oportunitățile tranzițiilor verzi și digitale.

În Tabelul 3. este prezentată o sinteză a tuturor obiectivelor specifice la nivelul fiecărei regiuni în parte, se poate constata că acestea sunt similare la nivelul tuturor regiunilor: competitivitate, digitalizare, protecția mediului, mobilitate urbană, educație, atractivitate, nivel de trai (diferă doar ordinea lor în cadrul POR-urilor).

**Tabelul 3. Instrumentul principal de reducere a inegalităților teritoriale –
Programul Operațional al fiecărei regiuni de dezvoltare pentru perioada
2021-2027**

<i>Regiunea</i>	<i>Obiective specifice</i>
<p>Regiunea Vest <i>Viziunea strategică: Regiunea Vest - o regiune competitivă la nivel european, cu un nivel ridicat de cercetare-dezvoltare, inovare și digitalizare, capabilă să atragă și să capitalizeze investiții, conectată intern și internațional, ai cărei cetățeni beneficiază de servicii publice eficiente, în localități care asigură o calitate ridicată a vieții.</i></p>	<p>Prioritate: 1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice Prioritate: 2. O regiune cu orașe Smart și o administrație digitalizată Prioritate: 3. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul Prioritate: 4. O regiune cu mobilitate urbană sustenabilă (Obiectivul specific privind mobilitatea urbană prevăzut la articolul 3 alineatul (1) litera (b) punctul (viii) din Regulamentul FEDR și Fondul de coeziune) Prioritate: 5. O regiune accesibilă Prioritate: 6. O regiune educată și atractivă Prioritate: 7. O regiune pentru cetățeni</p>
<p>Regiunea Sud Muntenia <i>PORSM 2021-2027 implementează viziunea strategică pentru o dezvoltare durabilă și echilibrată a regiunii, completând prioritățile și acțiunile pentru dezvoltarea acesteia din PDR 2021-2027, RIS3 2021 - 2027 și SIDT SM.</i></p>	<p>P1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice P2. O regiune cu orașe prietenoase cu mediul P3. O regiune cu mobilitate urbană durabilă (Urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 3(1)(b) of the ERDF and Cohesion Fund Regulation) P4. O regiune mai accesibilă P5. O regiune educată P6. O regiune atractivă</p>
<p>Regiunea Sud-Vest Oltenia <i>Obiectivul strategic al POR SV este de a îmbunătăți competitivitatea economică, coeziunea socială și accesibilitatea regiunii, în vederea creșterii calității vieții cetățenilor. Strategia programului se concentrează pe valorificarea avantajelor competitive ale regiunii și pe abordarea blocajelor cheie în sectoare specifice (cum ar fi transportul, educația, mobilitatea, eficiența energetică, regenerarea urbană)</i></p>	<p>P1. Competitivitate prin inovare și întreprinderi dinamice P2. Digitalizare în beneficiul cetățenilor și al firmelor P3. Eficienta energetică și infrastructura verde P4. Mobilitate urbană durabilă (Urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 3(1)(b) of the ERDF and Cohesion Fund Regulation) P5. Accesibilitate și conectivitate la nivel regional P6. Educație modernă și incluzivă P7. Dezvoltare teritorială sustenabilă</p>

<p>Regiunea Nord-Vest <i>Regiunea NV să devină una dintre cele mai dinamice regiuni europene în ceea ce privește creșterea inteligentă și sustenabilă a economiei, valorificând diversitatea locală și stimulând inovarea în vederea diminuării disparităților și creșterii standardului de viață.</i></p>	<p>P1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice P2. O regiune cu localități smart P3. O regiune cu localități prietenoase cu mediul P4. O regiune cu mobilitate urbană multimodală durabilă (Obiectivul specific privind mobilitatea urbană prevăzut la articolul 3 alineatul (1) litera (b) punctul (viii) din Regulamentul FEDR și Fondul de coeziune) P5. O regiune accesibilă P6. O regiune educată P7. O regiune atractivă</p>
<p>Regiunea Nord-Est <i>RNE va fi un spațiu competitiv, durabil, rezilient și incluziv, unde îți vei dori să locuiești, să lucrezi și să investești!</i></p>	<p>P1. Nord-Est – O regiune mai competitivă, mai inovativă P2. Nord-Est – O regiune mai digitalizată P3. Nord-Est – O regiune durabilă, mai prietenoasă cu mediul P4. Nord-Est – O regiune cu o mobilitate urbană mai durabilă (Urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 3(1)(b) of the ERDF and Cohesion Fund Regulation) P5. Nord-Est – O regiune mai accesibilă P6. Nord-Est – O regiune educată P7. Nord-Est – O regiune mai atractivă</p>
<p>Regiunea Centru <i>Viziunea strategică a POR Centru este ca Regiunea Centru să devină o regiune mai curată, atractivă pentru locuitorii săi și turiști, cu o economie competitivă bazată pe cunoaștere și inovare în care grija pentru mediu și utilizarea rațională și durabilă a resurselor să fie o prioritate. Aceasta este în concordanță cu și contribuie la obiectivele stabilite în PDR Centru 2021-2027 (9) și RIS 3 Centru (10)</i></p>	<p>P1. O regiune competitivă prin inovare și întreprinderi dinamice pentru o economie inteligentă P2. O regiune digitală P3. O regiune cu comunități prietenoase cu mediul P4. O regiune cu mobilitate urbană durabilă (Urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 3(1)(b) of the ERDF and Cohesion Fund Regulation) P5. O regiune accesibilă P6. O Regiune Educată P7. O regiune cu turism sustenabil</p>
<p>Regiunea Sud-Est <i>Obiectivul general al PR SE 2021-2027 este creșterea competitivității economice regionale și îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților locale prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a infrastructurii și serviciilor, în scopul reducerii disparităților intraregionale și dezvoltării sustenabile, prin gestionarea</i></p>	<p>P1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare, întreprinderi dinamice și smart city P2 O regiune cu localități prietenoase cu mediul și mai rezilientă la riscuri P 3. O regiune cu emisii de carbon reduse (Urban mobility specific objective set out in point (viii) of Article 3(1)(b) of the ERDF and Cohesion Fund Regulation)</p>

<p><i>eficientă a resurselor, valorificarea potențialului demografic și de inovare, precum și prin asimilarea progresului tehnologic.</i></p>	<p>P4. O regiune accesibilă P5. O regiune educată P6. O regiune atractivă</p>
<p>Regiunea București-Ilfov <i>Viziune strategică 2030: RBI își va valorifica potențialul competitiv și își va îmbunătăți capacitatea de a oferi cetățenilor și întreprinderilor un mediu atractiv, durabil, curat și incluziv, în care aceștia își vor dori să locuiască și să investească, prin promovarea inovării, digitalizării, accesului echitabil la servicii publice moderne, educație și oportunități de afaceri, având permanent în vedere eficientizarea consumurilor energetice, reducerea emisiilor de CO2 și adaptarea la provocările climatice.</i></p>	<p>P1. O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice P2. O regiune digitalizată P3. O regiune prietenoasă cu mediul P4. O regiune cu mobilitate ridicată (Obiectivul specific privind mobilitatea urbană prevăzut la articolul 3 alineatul (1) litera (b) punctul (viii) din Regulamentul FEDR și Fondul de coeziune) P5. O regiune accesibilă P6. O regiune cu infrastructură educațională modernă P7. O regiune atractivă și incluzivă</p>

Sursa: Prelucrări ale autorilor

Programele Operaționale Regionale vor fi finanțate, atât din PNRR, cât și din fondurile alocate prin Politica de coeziune, ale cărei obiective răspund diferitelor nevoi privind dezvoltarea din regiunile și orașele României. La nivelul UE-27, politica de coeziune dispune de un buget de 351,8 miliarde EUR – aproape o treime din bugetul total al UE. Fondurile ESI includ:

1. Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și
2. Fondul de coeziune (FC)

Politica de coeziune alocă bani pentru dezvoltare, ajustări structurale ale economiilor regionale, schimbări economice, competitivitate sporită și cooperare teritorială.

Referitor la componenta socială, există Fondul social european (FSE) pentru ocuparea forței de muncă, incluziune socială și educație, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) pentru competitivitatea agriculturii, gestionarea durabilă a resurselor naturale și dezvoltarea teritorială a comunităților rurale, precum și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM) pentru pescuit durabil și dezvoltarea sustenabilă a comunităților costiere.

Prioritățile de finanțare ale Fondului European de Dezvoltare Regională pentru perioada 2021-2027 sunt următoarele:

- Regiuni mai competitive și mai inteligente, prin inovare și sprijin acordat întreprinderilor mici și mijlocii, precum și digitalizării și conectivității digitale;
- Regiuni mai ecologice, cu emisii scăzute de dioxid de carbon și reziliente;
- Regiuni mai mult conectate prin îmbunătățirea mobilității;
- Regiuni mai sociale, prin sprijinirea ocupării forței de muncă eficiente și favorabile incluziunii, a educației, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la asistență medicală, precum și consolidarea rolului culturii și al turismului durabil;

- Regiuni mai aproape de cetățeni, prin sprijinirea dezvoltării conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în întreaga UE.

Concentrarea tematică a fondurilor are la bază prosperitatea pentru toate regiunile și statele membre, atingându-se în final obiectivul suprem: o Europă mai competitivă și mai inteligentă, dar și tranziția mai ecologică, cu emisii scăzute de dioxid de carbon către o economie netă cu zero emisii de dioxid de carbon și o Europă rezilientă, prin intermediul mecanismului cunoscut sub numele de „concentrare tematică”.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

- Antonescu, D. (2003). *Romanian regional development policy in context of European Union structure*. MPRA Paper 57728 [Teza doctorat]. https://mpra.ub.uni-muenchen.de/57728/1/MPRA_paper_57114.pdf
- Antonescu, D. (2013). *Politica de dezvoltare regională a României în etapa postaderare*. <https://www.studii-economice.ro/2013/seince130516.pdf>
- Bachtler, J., Begg, I., Charles, D., & Polverari, L. (2017). The long-term effectiveness of EU Cohesion Policy. In: J. Bachtler, J. P. Berkowitz, S. Hardy, & T. Muravska (Eds.), *EU Cohesion Policy: Reassessing performance and direction* (pp. 11-20). Taylor & Francis
- Bachtler, J., & Gorzelak, G. (2007). Reforming EU Cohesion Policy: A reappraisal of the performance of the structural funds. *Policy Studies*, 28(4), 309-326. <https://doi.org/10.1080/01442870701640682>
- Banca Mondială. (2009). *The World Bank annual report 2009: A year in review*. <https://documents.worldbank.org/pt/publication/documents-reports/documentdetail/819221468163752128/the-world-bank-annual-report-2009-year-in-review>.
- Comisia Europeană. (2009). <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/25/comisia-europeana>.
- De Rynck, S., & McAleavey, P. (2001). The cohesion deficit in structural fund policy. *Journal of European Public Policy*, 8(4), 541-557. <https://doi.org/10.1080/13501760110064384>
- Doran, J., & Jordan, D. (2013). Decomposing European NUTS2 regional inequality from 1980 to 2009: National and European policy implications. *Journal of Economic Studies*, 40(1), 22-38. <https://doi.org/10.1108/01443581311283484>
- Jestl, J., & Römisch, R. (2020). On the Economic Effects of a Reallocation of EU Cohesion Policy Expenditures. *The Vienna Institute for International Economic Studies*, 183, 1-36. <https://wiiw.ac.at/on-the-economic-effects-of-a-reallocation-of-eu-cohesion-policy-expenditures-dlp-5387.pdf>
- Jula, D., & Jula, N. (1998). Dinamica dezechilibrului în dezvoltarea regională. *Oeconomica*, 3-4, 213-228.
- McCann, P., & Ortega-Argilés, R. (2021). EU Cohesion Policy: The past, the present and the future. In: D. Rauhut, F. Sielker, & A. Humer (Eds.), *EU Cohesion Policy and spatial governance: Territorial, economic and social challenges* (pp. 17-26). Edward Elgar Publishing.

- Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD). (2009). *Regions matter: Economic recovery, innovation and sustainable growth*. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2009/11/regions-matter_g1ghbbe9/9789264076525-en.pdf
- Rodriguez-Pose, A., & Novak, K. (2013). Learning processes and economic returns in European Cohesion policy. *Investigaciones Regionales*, 25, 7-26. http://www.aecr.org/images/ImatgesArticles/2013/5/1_Rodriguez.pdf
- Royuela, V., & López-Bazo, E. (2020). Understanding the process of creation of European identity - the role of Cohesion Policy. *Investigaciones Regionales - Journal of Regional Research*, 46(1), 51-70. <https://doi.org/10.38191/iirr-jorr.20.003>